

На свечената седница беа донесени повеќе мошне значајни одлуки, меѓу кои одлука за името на Универзитетот во Скопје. Скопскиот универзитет, како следбеник на културното и на научното творештво на Македонија, го носи името на словенските просветителии творци на првиот Словенски книжевен јазик, браќата Кирил и Методиј. Во согласност со традицијата универзитетите да имаат свој грб, за да ја симболизира со тоа историската и национална улога на универзитетот, се донесе одлука грбот на универзитетот во Скопје да ги изразува делото, мисијата и пораката на словенските просветителии чиешто име го носи Скопскиот универзитет.

Со веќе оформена физиономија, современо изграден и опремен, со завиден број научни работници подготвени во неговите амфитеатри, Универзитетот ги вложува сите свои творечки сили и своето искуство за натамошен општ развиток на Ма-

кедонија, зашто, како што напишал во Споменицата за десетгодишниот јубилеј на Универзитетот неговиот тогашен ректор професор Блаже Конески — „Културната мисија на Скопскиот универзитет придобива поголемо значење со тоа што тој е универзитет на еден народ, на кого доскоро му беше одземено правото и на најелементарно образование на свој јазик. Македонскиот народ немаше поради тоа можност да изгради свое во вистинската смисла културно средиште. Моделирањето на една културно активна средина, во кое средиште и творечкото и творечката личност го наоѓаат својот пат и својата објективизација, процес што е суштински за нашата сегашност, наоѓа имено во нашиот универзитет едно од своите најсилни жаришта. Универзитетот во таа светлина ни се претставува како трајна духовна врска на сите оние што биле, сега се, и ќе бидат на него.“

Т.С.

Јубилеј на Кирил Солунски (1100-годишнината од смртта)

Месец февруари, оваа година, помина во знак на постојано сеќавање за животот, делото и значењето на двајцата браќа солунци — Кирил и Методиј.

На 14 февруари навршија 1100 години од смртта на словенскиот просветител Кирил Солунски, кој починал во 869 година во „Вечниот град“ — Рим. По тој повод, нашите делегации го посетија неговиот гроб, на кој беа положени многубројни венци, во знак на постојано и силно почитување на значајниот просветител. Нашите претставници присуствуваа на свеченостите што ги организира светата престолнина, за која цел беа формирани специјални комитети за организацијата на предвидените свечености.

Републичката делегација, во чијшто состав влегоа: членот на Извршниот совет д-р Иван Кантарџиев и претседателот на Републичката ко-

мисија за културни врски со странство Владо Малески, потоа делегацијата на Македонската академија на науките и уметностите и Универзитетот во Скопје, со претставници: академик д-р Харалампие Поленаковиќ и проректорот на Скопскиот универзитет проф. д-р Фрањо Бачиќ, како и делегацијата на Македонската православна црква со претставниците: митрополитот преспанско-битолски г. Климент, митрополитот американско-канадски г. Кирил и протоерејот Климе Малески — присуствуваа на свечената концелобрација, одржана во црквата Свети Петар, на 14 февруари. Папата Павле VI одржа проповед за животот и делото на словенските просветители, а потоа беше одржан свечен обред на чехословачки јазик, зашто дејноста на браќата се одвивала главно во Моравија.

Истиот ден, попладнето, црковната делегација одржа молебен над Кириловиот гроб, во црквата Свети Климент и беа положени венци од нашите претставници.

Нашите делегации најдоа на топол пречек и се задржаа на повеќе пријателски разговори со кардиналите и бискупите на Ватикан.

По враќањето од Рим, делегациите го искажаа своето задоволство од престојот и од свеченостите одржани по повод 1100-годишнината од смртта на Кирил Филозоф.

Во повеќе училишта низ Македонија беа одржани пригодни свечености и предавања.

Прославата се популаризира и преку печатот. На 2 февруари „Нова Македонија“ ја објави статијата на д-р Иван Доровски „Кирилметодијевската традиција во чешката литература“, а во следната недела, академикот д-р Харалампие Поленаковиќ се појави со статијата „Светли страници на словенската просветна и книжевна историја“ (Нова Македонија, 9 февруари, 1969 г.).

По повод 1100-годишнината од смртта, на Кирил Солунски му беа посветени и статиите на д-р Славко Димевски (Вечер, 11, 12, 13, 14 и 15-II-1969 г.), од д-р Душко Хр. Константинов (Нова Македонија 16 февруари 1969 г.) и од асистентот Вера Антиќ (Трудбеник, 15. II. 1969 г.).

И Радио-Скопје, преку своите редовни емисии, му даде свој печат на овој значаен јубилеј. На самиот јубилеј, емисијата „Деновиве пред години“ беше посветена на 1100-годишнината од смртта на словенските просветители — Кирил и Методија, илустрирана со музика од мадригалистите, а ја подготви Нада Пановска, според текстови на д-р Иван Доровски и академикот д-р Харалампие Поленаковиќ.

Емисијата „Разговори за јазикот“, на 10 февруари, го емитуваше пре-

давањето на проф. Радмила Угринова Скаловска — „Фонолошката основа на Кириловото дело“.

И Македонската православна црква го обележа своевидно овој јубилеј. На 23 февруари, во црквата Свети Димитрија, беше одржана архиерејска служба, а во Архиепископијата се одржа академија посветена на животот и делото на рамноапостолот Кирил, на која присуствуваа претставници на Македонската православна црква и истакнати личности од нашиот политички, научен и културен живот.

За животот и делото на Кирил Солунски зборуваше митрополитот Методија. Потоа хорот од Богословското училиште одржа духовен концерт и го исполни тропарот за св. Кирил и Методиј.

Прославата на овој јубилеј ќе го постигне врвниот белег со симпозиумот што го организира Македонската академија на науките и уметностите, во врска со 1100-годишнината од смртта на Кирил Солунски, а што ќе се одржи кон крајот на месец мај. На овој симпозиум ќе учествуваат поголем број научни работници што се занимаваат со проучување на времето кога живееле браќата, како и со животот и дејноста на словенските просветители. Темите на симпозиумот се предвидува да се движат во две области: 1. Културно-историските карактеристики и значењето на делото на Кирил и Методиј; 2. Старословенскиот јазик и учеството на локалните традиции во неговиот развој.

Со симпозиумот ќе биде направен уште еден голем придонес кон истакнувањето и зголемувањето на научните и општи познавања на животот, делото и времето кога работеле Кирил и Методиј, од историско, лингвистичко, литературно и општокултурно гледиште.

В.А.